

ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ
תקופת תאגיד
מסק גרמני-חייס

246 מס 1000
8.6.1915

בואכם לשלום!

ליצחק ולזכריה הקרים

לשובכם הביתה ועשבי האוייב

בהצ'ית לך ובאהבה

יפהיך שופים לשופיהם
לשובכם הביתה עשבי האוייב

בהצ'ית לך

אל מי
רק בג
היא דו
שמכזר
היא מה
אילו ז

האוייב
הנסיך
הלמיד
השחרור
כל המ
הגרמני
אף הי
חינוך
לדגל

אך הו
לחה ל
חוצות
זה ולי

בחמש-
ציבור
ועצמא
ידע לו
היה מל
בכוח
היה טו
וסימפ
היה לו

שהטיג
לא היו
השיאי

אב מא
תקותו

רהחידו
הזה
חזון
חיים

לא במקרה נפל חיים ארלוזורוב חלל. היד הטמאה קלעה אל לבו של כהירוג, אל מי שהתנועה העמידה במקום הכולט ביותר, ולא במקרה הועמד במקום חיד, לא רק בגלל כשרונותיו הגדולים. התנועה שלנו דורשת מאת האים יותר מבשר ודם. היא דורשת תכונות נפש ואופי. הוא היה "העילוי" של התנועה, אך יש עילויים סמכזיבים. ארלוזורוב לא הכזיב. תנועתנו היא יורשת הישגות הקדומה, כמוה היא מחמירה במצוות. והיא דורשת מאת חבריה: "בכל לבבך, בכל גפנך, בכל מאורך". ארלוזורוב נתן את הכל.

לא אחת אנו מעמידים את עצמנו ואת החינוך במקום המוטו אליו את הדור האזיב. כל אחד מאתנו נחבע לעמוד בנסיונות, ולא רק בנסיון המות, אלא גם בנסיונות החיים. והיום ארלוזורוב ידע לעמוד בנסיון האסון לתנועתנו: נאמנות, תלמיד גימנסיה פרוסית שחונך לפטריוטיזם גרמני, והוא בחר ודבק בעמו, בתנועת השחרור והעבודה של עמו. הטגים... שנות המהפכה. ולפני הצעיר המחונן פתוחים כל המרחבים - קריה אקדמית, קריה מדינית... והוא בחר לא בחיי הרפובליקה הגרמנית הגדולה, אלא בעמו הדל בארצו הקטנה ובתנועת העבודה של עמו, הדלה אף היא. בימים סאתרים נשאו את נאטם "לגדולות" - יטב הוא ולמד עבדית. הוא חיוך את עצמו על ספרות העבודה. על גלינות הפועל הצעיר, ונשבע אמונים לדגל זה. ובכל החמורות שמו אמונים.

מאז באורו נסיונות על נסיונות. כל אחד במקומו היה אולי נגרר אחריהם. אך הוא ויתר על הכל והעמיד את עצמו לשירות התנועה. מה "מעט" יכולת תנועתנו לתת לבוחרים בה! כל המרדף קריה וכבוד ו"עמדה" - אל לפנה הנה. אין בידי תנועתנו אלא להטיל תפקיד גדול ולהעניק אמון גדול למי שיזכה בעיניה. לאמון זה ולת-קיד זה זכה חיים ארלוזורוב.

עוד יספרו רבות על חיים ארלוזורוב ועל אשר פעל בשנות חיי הקצרים, בחמש-עשרה שנות שירותו. עבודת שירות ולא שריה של מעמד. רבים בימנו בתנועות ציבוריות שונות המתושאים לפקד. ארלוזורוב לא היה מפקד. עם כל כשרוניה ועצמאות מחשבתו ועוז-רוחו ועם כל יכולתו להלחם בכל מקום לכל מה שחשב לנכון, ידע להתביך את ראשו בפני כוחה המוסרי של התנועה, בפני חכמת החיים שלה. הוא היה מלא כבוד והערצה למחנה העמלים, החלוצים והמגשמים אשר להם היה לפה. בכוח הצירוף הזה של כשרונות ויחס-נפש זכה להיות חסר-תבונה של התנועה. לא היה טריבון טוב ממנו למפעל הציונות, למפעל העובד בציונות - אם בימי שאר וסימפסון, כשצריך היה להשיב מלחמה לאויב, אם בקונגרסים הציוניים, כשצריך היה להבהיר ולהטיב עמדות.

בשביל רבים קיים ארלוזורוב במה שהיה, במה שהספיק לעשות, בהישגים שהטיג. אנחנו רואים בו הרבה יותר מזה, אנחנו רואים את ארלוזורוב אשר עוד לא היה, אשר עתיד היה להיות, את ההישגים אשר היו גבורים בו למעננו, את השיאים אשר נשקפו לו.

נגזל בן-יחיד, בן חמודות מאח אם השכולה, נגזל בעל מאשת נעורים, נגזל אב מאת ילדיו, נגזל שליח נאמן מאת תנועתנו כולה, ויותר מזה: תקנה גבועה, תקנתו לראות את חיים ארלוזורוב במלוא גידולו ופעליו.

יש בארץ פינה נוגה - ארזה. הוצל נטע במוצא ברוש נעיר, סמל החקוקה והחידוד. ארז הרצל קראו לו. באה יד זרים, שנשאה נעלמה ובלתי ענושה עד היום הזה, וגדעה את האר. אך מי שגדע את ארז הרצל לא גדע את חזונו של הרצל. מאז חזון זה מלוח בסמל הנוגה של הארז הגדוע. לארז הוצל הגדוע דימיתין, אחינו חיים.

ג. ג. ג. ג. ג.

אחיאנה וארית - ארכם האבנים האלו

אבנים הישגים

ת. ג. ג. ג.

יע
הצ
זה
00
בה
הדי

ביק
למט

למט
1

סוח
מאבן
מותא
2
בדשא
3
מוס
4
מעבור
בין
5
והנטי

הגבוה
אח הש
באגן
לשני
כולל
מערכה
כולל
מזרחה
שצויין
בעה הג
הגריפה
במקומו
של שני
האוכל
המעולה
המקומו
דשאים

מאר. ב
לשם קי

גידולם

נחקבלו
נוצח
יש בדעה

השבוע.

יפה.
ולכן הנב

יעקוב לחוות דעתו בשאלה זאת והוא הציע לטור דוד משותף למטבח ולמכבסה, זה אמנם ידרוש תוספת השקעה של 500 - 400 לא"י אבל תחת זה תבא הוזלה רבה בהוצאות הדלק ועדיין עומדים בפרשה הדיוניים.

למניעת סחף הקרקע

הועדה המקצועית לעניני סחף לאחר ביקורה במשק ב-17 במאי 1945 הגיעה למסקנות הבאות:

- כל שטח הגבעה נגוע במגהפה וכווי, לשם הפסקת פעולת ההרס מציעה הועדה:
- 1. יש להמשיך בהקמת הטרסות במקום בניני הדירה. לשם הוזלה אפשר לכ- סוף את השפועים בצמחיה במקום בנייה מאבן. יש לשים לב שגמר הטרסות יהיה ממותאם להמשך השטח שאינו נכלל בתוכה.
- 2. אח כל השטחים הפנויים יש לכסות בדשאים או לנטוע עצים בסהרונים.
- 3. יש לצמצם את רוחב הדרכים עד למיני-מום ע"י נטיעות
- 4. בחללות בצדי הדרכים יש לעשות מעברים כל כמה מטרים לשם פזור המים בין הנטיעות והדשאים.
- 5. את המים יש לפזר במקום בין הדשאים והנטיעות.

הקואופרטיב להובלה: בטבת נתקיימה אצלינו אסיפת הפסוד של קואופרטיב ההובלה של 4 המשקים הקבוציים של עמק חפר (בבית חיים, מעברות, עין-החורש ומשמר השרון) אושרו כל מעיטי התקנון ונבחרו מוסדות הקואופרטיב: מזכירות בת שלושה חברים ובתוכה א. גרינברג; הנהלה בת 8 חברים ובתוכה שולמאן, גרינברג ויושו; מועצה בת 25 חברים ובה 10 מחברינו.

בענין הגרז' לא הגיעו להסכר בישיבה הזאת. לפי הצעת הועדה המכנה יש להקים את הגרז' במשק השוכן על הכביש הראשי. עוד בשנה הראשונה תגדור השקעה של 1700 לא"י, חברינו כל עוד הקואופרטיב לא עבר תקופת נסיון מסוימת. והציעו להשתמש בינתיים בגרזים שלנו ושל מעברות. השאלה הועברה להנהלת לשם עיבוד תכנית מפ מפורטת וחובה מחדש לישיבת המועצה.

לריפוי הח' יפה ברוידיה קיבלה חופש לשם ריפוי. במשך זמן ריפוייה העבוד כמרוכזה לשכת הפועלות ברמת גן.

בענפי המשק ובמפעלים

בגן הירק:

השבוע סיימנו את העבודה בהוצאת תפוחי אדמה מהזריעות הקודמות באדמה קלה בחיבת ציון ואצלנו. היבול בשני המקומות עלה על השערותנו בחיבת-ציון, אם כי נתקפו שם צמחים בגיל צעיר מאד ע"י מחלת חכמשון הגיע היבול מעל לסוף וחצי לדונם. היבול כולו מ-17 דונם אנו מעמידים ב-16 טון. האדמה שלנו חזרה כנראה אחרי מגוחה ממושכת כוח ההגבה והפתיעה אותנו ביבולה הגבוהה. שכאן בודאי גם גורם שני הוא זריעת הדור הראשון לזנים זרעים אלה אשר לא הוחסנו במחסן קיורו מצמיחים צמחים חסונים יותר מאשר הרעים המקומיים. כתוצאה מכך היה היבול של 8 ד' 28 טון. השבוע עלוקים באיכסונם של תפוחי אדמה האילו כ-10 טון נאחסן בחול ובנסורת לזריעת סוף, את כל יתר - גם לזריעת אביב וגם לשרק - נכניס למחסן הקיורו. מכונותינו אינן עובדות עדיין, וזה עלול לסכן את הזפוחים הנמצאים במחסן באופן רציני. הממיינת, לה הוספנו השנה גם אלטרור

את הפעולה יש להתחיל מהמקום הגבוה ולרדה למטה. אם אין אפשרות לסדר את השטח כולו בבת אחת, רצוי לטפל באגן מים אחד בשלמותו ואח"כ לעבור לשני. במקום ישנם שני אגנים. האחד כולל את שטח בתי הדירה ויורד מהברכה מערבה ודרום-מערבה דרך הפרדסים. השני כולל את בניני המשק והתעשייה ויורד מזרחה ודרום מזרחה. הטפול מתאים כפי שצויין, וחשומת לב לכוון זרימת המים בעת הגשמים אפשר יהיה להפסיק את הגריפה במקומות הגבוהים ואת הכסוי במקומות הנמוכים. המקומות הגבוהים של שני האגנים הם המגרש שלפני הדר האוכל ומגרש הספורט על יד הברכה. הפעולה צריכה להבטיח קודם כל את שני המקומות האלה, על ידי נטיעות או סידור דשאים.

מאד בירור התפוחים יעלה השנה רק ע"י לשם קימוץ בכוחות עבודה.

תפוחי האדמה באדמה הכבדה מראים גידולם צריכה להגמה בסוף הזורש הזה.

עובכיות קיץ. משתלות העובכיות נתקבלו ע"י תחנת הנסיונות התפתחו יפה השנה, האויב העיקרי העוצב (כלב מים) נוצח י"י מלחמתנו העקשנית - בפיוזר יש בדעתנו להתחיל בשתילה בסוף השבוע הזה או בהתחלת השבוע הבא.

מלפפונים. התפתחו בחלקיה יפה מאוד, אנו מתכוונים לאסוף הראשון בסוף השבוע.

אף המלונים אשר בנביטתם וראשית גידולם יפה. ס ל ק - גידולו אינו משניע רצון. כרגיל, חלק הזריעה נזרע עמוק מדי ולכן הנביטה לא היחה שווה ומלגה.

מוקד הזה.
הזמנ
העוד
הזמנ
זאת
זו
0-45
רציו
ש י
ל-000
מיץ
נחקבל
סקבוש
קונצנ
7 טון
סיכוי
הרבה
ישיבת
על המ
בכוח
עם זה
רוצה
כי אנ
הכשרת
זה
גילים
הציוני
הקשתה
בחקופו
ובמלח
הנוער
את התפ
משותף
לפנינו
היהדות
חדרות,
עבריה
למשתתפ
ההקתדר
של לוב
שהיא כ
הועלו
רק יום
ישראל

בן סחיר, החודש גם אנחנו נזרע את המשחילה הראשונה של כרוב וכרובית מוקדמים, השטח לשחילה כבר מזובל, מתכוננים להנביט את עשבי הבד במשך החודש הזה.

מרים אן

בבית החרושת "גת"

הזמנת החורף של ריבת מרמלד.

קבלנו הזמנה לעשיית 368 טון מרמלד, עד סוף מאי עשנו 300 טון, את העודף 68 טון בקופסאות קטנות - נגמור בחודש יוני ויולי.

הזמנת קיץ לריבת.

קבלנו הזמנה לעשיית 365 טון ריבת, זמן ההספקה יוני-נובמבר. ההזמנה זאת היא בשבילנו קטנה ואינה נותנת עבודה מספיקה למספר גדול של עובדים. מסיבה זו נצטרך להקטין מסוף חודש יוני את מספר העובדים ב"גת", ולהעמיד אותו על 40-45 עובדים. בקשר לכך אין ספק שבחודשים הבאים העבודה ב"גת" לא תהיה רציפולית.

שימושים.

בחודש יוני ויולי נעבוד בשומרי פירות וירקות. החכניה שלנו היא ל-50000 קופסאות שימורי פירות. שימורי מלפפונים נעשה 5000 קופסאות, מיץ מפוסטר.

לפני ימים מספר התחלנו בעשיית במיץ המפוסטר לשוק האזרחי. התוצרה נחבלה לפה בשוק ואנו נוסיף לספק את השוק בחודשי הקיץ, כן אנו עושים סקבוס בשביל השוק.

קונצנטרטים.

שלחנו את כל הכמות של קונצנטרס, שעשינו בחורף לאנגליה (41 טון הפרוזים 7 טון אשכוליות). התחלנו לטפל בתכניות לעונה הבאה ולעיתיד רחוק יותר. יש סיכויים לעתיד התעשייה הזאת, אולם באם נרצה להמשיך בתעשייה זאת, נצטרך להשקיע הרבה כסף ב"גת". מעריכים את ההשקעות בעשרות אלפי לירות. ביום ששי זה התקיימה ישיבת ועדה המשק הקבוץ המאוחד עם באי-כח הישובים שהם בעלי תעשייה, בה דנו על המימון של ההשקעות בתעשייה בישובי הקיבוץ. בישיבה זאת הוברר, שאין בכוחנו להשקיע סכומים גדולים וצריך לחפש מקורות מתאימים להשקעה אלו. יחד עם זה צריך לשמור על העצמאות של המפעלים ולא להשתעבד להון, אשר מטבעו רוצה לנצל. על כל פנים נצטרך בשבועות הקרובים לברר את עתיד מפעל השימורים, כי אנו עומדים כבר היום בפני תמורות גדולות.

אברהם ר.

לטכום הסמינר לשליחים של ההסתדרות

אם אני בא עתה לחרוץ משפט אם הסמינר הצליח ואם מילא את תפקידו - הכשרת שליחים לפעולה בחוץ גלות ישראל הנחרבת, הנני מחקשה לגשת להערכת הסמינר הזה בגישה בקורחית מקובלת. הרי עצם הפגישה של 130 חברי ההסתדרות שהם בני גילים שונים, עליות וארצות שונות, ומכל הזרמים - מפועלי ציון ועד לעובד הציוני ועובד הדתי - יש בה הרבה חיוב השקול נגד כל הלקויים. העובדה הזו גם הקשתה על הנהלת הסמינר בכיצוע המפעל הזה. נוסף על כך אל נשכח שהסמינר קם בתקופה משבר בהסתדרות המחבטא במלחמה בין הזרמים על שיחוף ואי שיחוף במוסדות ובמלחמה על ההשפעה בנוער, - טוב להפגש עם היריב לא במלחמה על הבורח ועל נפש הנוער אלא - על יד ספסל הלימודים...

בפתיחת הסמינר ארין ע"י הח' לוביאניקר בשם הוועד הפועל של ההסתדרות את התפקיד המלכד של הסמינר, הוא אמר: "תפקיד הסמינריון לבדוק מחדש באופן משותף את הבנתנו ולחזור לקראת הבנה קולקטיבית". הסמינר נחן הרבה בגוללו לפנינו את שואת הגולה ומדינה. במשך ששה שבועות חיינו פמש את מחשבת הגורל של היהדות, והדרכים להצלת שארית הפליטה. גם ההרצאות בידיעת הארץ, מוסדות ההס-דרות, ובעיקר 4 החוגים - ידיעת הארץ (ברסלבסקי), ציונות (לוינסון) ספרות עברית (רחל כצנלסון) ותנועת הפועלים הארץ-ישראלית (מ.ברסלבסקי) נתנו הרבה למשתתפים.

אפשר לסכם שהיה הרבה טוב בסמינר. אמנם, זה היה הסמינר הראשון של ההסתדרות ואנו מקוים להמשך המפעל הזה, ולכן כדי לעמוד על כמה לקויים. הסמינר סבל מחוסר כוונות, אין אפשרות להגיע להבנה קולקטיבית, כמשאלתו של לוביאניקר, אם מצד אחד יש רק מוצים ומצד שני רק שומעים. חבל שהישיבה בצורתה שהיא כה נדירה אצלנו, לא נוצלה לברורים חבריים בעקבות הנושאים הרבים אשר הועלו לפנינו. - בירורים לא מהים סיסמאות מפלגתיות אלא להבהרה נושאים ובעיות.

רק יום אחד הוקדש לבירור, היה זה ויכוח עם ליבנסטיין. אמנם, הנושא היה בלוח ישראל אחרי המלחמה, אבל חוץ הרצאתו הוא עבר לפסים צדדיים בהם ביטא את השקפתו

הידועות והן עוררו ויכות. רק בחוגים היו בירורים בודדים, אבל בסמינר נשאר הויכוח עם ליבנסטיין היחידי.

אם כי התכנית המודפסת הוגשמה ב-99% (ואין זה דבר קטן), בכל זאת היו בתכנית ליקויים. הנה רשימת נושאים שלא היו כלל בתכנית או שהוקדש להם פחות מהמינימום:

היסודות הרעיוניים של הציונות הסוציאליסטית; חולדות תנועת הפועלים הא"ת; החלוקה; תנועות הנוער; תנועת פועלים בעולם; פרקים במדעי החברה; מדיניות ציונית; הספר הלבן; הצעת החלוקה.

אם נתבונן לרשימה הזו נראה שהנהלה הסמינר נמנעה לא רק מבירורים אלא גם מהרצאות על שאלות השנויות במחלוקת. אם נוסף שיתר ההרצאות היו ברובן אינפורמטיביות הרי יש ללמוד לקח רב מהסמינר הזה. חבל שהנהלה הסמינר לא הכירה בחסרונות אלה. בשיחת הסיכום אמר הח' רוזנשטיין שהסמינר הוכיח שיש לנו תוכן משותף, אפשר להיות יחד ואפשר לפעול יחד, ולניסוחן סיכום שהיתה בסמינר גיירה משפחתית, אחוה, אמון, הבנה הדדית וליכוד נפשי.

טוב שחלק גדול של התלמידים והנהלה הסמינריון מסכמים כך את הסמינר-יון. אנו תקווה שחלקים אלה אשר חיים בהרגשות אחדות ואמון הדדי יגשו לקביעת מועדים לשליחות באותן ההרגשות. זה יהיה המבחן של האמון ההדדי.

דוד א.

יונה כותב:

...בינתיים הגענו להרים הגבוהים, על גבול הארץ הארוכה. הנטיעה לשם היחה מאורע מיוחד במינו, גם מבחינת ההרגשה האישית וגם מבחינת הרפתקאות הדרך, הדרך - דרך עמק הפו הנהדר. הכל ירוק ופורה, כל משק למופת. מישור עצים, הנותן יכול בשפע. השיפון בגובה של אדם. גנים, עלי פרי. ולנו - לבני ארץ - ישראל בולט ביחוד שפע המים - נהרות, בחלים תעלות, מים, מים.

בכל עיר וכפר שמחה אמיתית והתלהבות כנה לשחרור. גם עתה - שבועיים לאחר הכיבוש - מקבלים התושבים כל מכונית של בעלות חכרית בתשועות. נודמן לי להיות גם באיזורים אחרים של איטליה יום - יומים לאחר הכיבוש, ומה רב ההבדל: שם אדישות וכאן התלהבות, מורגשת מאוד בצפון איטליה רוח הפרטיזנים. חלק גדול של הנוער ענוד מטפחות ועניבות אדומות. חלק גדול של הנוער מברך באגרוף מורם. במקרים רבים יש בצורת הברכה הזאת הרבה מהמצחיק והאופייני. במשך כל ימיהם למד הנוער הזה להרים את היד לברכה פשיסטית ולחשוב פשיסטית. הם גם היו ממשוכים להדים את היד ישר, כמקודם, ורק האצבעות מכווצות לאגרוף. דומני שגם החורה הסוציאליסטית, שעליה מכרזים עתה, לא נבעה בהם אלא בקצות אצבעותיהם. היא מבוססת יותר על הרצון העדי לשנות את המצב הקיים מאשר על ההכרח. בכל זאת הלב שמח ומלא תקווה בראות את הסמלים האדומים - סמלי החופש

- באותן הערים בהן ראיתי לפני שלוש עשרה שנה את החולצות השחורות השנואות עלי. בכביש ואינו דבר שקשה לתאר וקשה יותר לתאר את ההרגשות שהוא עורר בנו. שארית של עשרות ומאות מכוניות גרמניות, נהוגות בידי חיילים גרמניים ומלאות אלפים שבויים מובלים לשבי. כמו ידיהם מובילים בני ה"הרנפולך" (עם האדונים) את עצמם למרחקים לשבי האויב, וכל זה כמעט ללא שמירה, כי לזו יכרוזו והמובילים הם חיילים, קצינים וגנרלים. הם נוסעים בגרמניה ומאוסטריה דרומה ולקראתם נותרים אלפים של בחורי ישראל על דגליהם וסמליהם. הננו רואים בהם את רוצחי הורינו וקרובינו. הדם רותח וקשה לשמור על החברים שלא יתפרצו למעשים שהשכל הקר אוסר אותם. הגרמנים הם בהשפלתם הגדולה ביותר - כן. אבל נקמתנו - האפשר לנקום את מעשי הזוועה שעשו? היש נקמה בעולם?

ההולמח את מעשיהם? היו בחורים שבקושי עצרנו אותם מהתפרץ, ומגענום מזריקת אבנים על השבליים. הזה הגמול? זריקת אבנים ומעשי ילדות שכמוהה? אם נהיה חלק מחיל הכיבוש בגרמניה נעמוד בפני מבחן נפשי קשה מאוד - מכל הבחינות - גם מבחינת האחרת. יש הרי ביננו בחורים שהגרמנית היא שפתם היחידה וגדולה הסכנה שהם ישכחו את אשר עוללנו לנו ויתחילו להתקרב בצורה זו או אחרת לחוש-בים. ובמקרה כשכל חושב באוסטריה יכריז עתה על עצמו שלא היה אף פעם נאצי.

נוסיו בודאי חזר כבר הביחה. יום שמחה גדולה היה לנו, חברי גבעתיים כאן, בו קראנו בעתון על שחרורנו. כה רצינו להיות ביום הזה בבית ולאחד את שמחתינו עם שמחתם. שחרור של נוסיו היה לנו ביטוי נאמן יותר לגמול המלח-מה מאשר כל ידיעה רשמית. ומה עם זרתי? ההגיע ממנו ידיעה? כל הקוחנו שהגיעה כבר ידיעה על שחרורנו. על היהודים בשטחים המסוחררים עתה, אין לנו עוד ידיעה ברורה. באיטליה הצפונית - ונציה, מילנו וטריסט נפגשנו לעת עתה רק בסממ מאות יהודים, במקום האלפים שקוינו לראות. ייחנן שהובה יהודים עוד לא חזרו ממקום מות סתם בכפרים, אומרים שהפרטיזנים הסתירו והצילו הרבה יהודים ויש יסוד לתקווה לראותם. - אחות המצב באוסטריה, אבל גם שם אי-אפשר לדעת ברורות. בעיר קלנפורט נמצאים עתה כ-200 יהודים שברחו מהונגריה. לא נודע דבר על גורל יהודי המקום. אל נחיאש מחקוה למצוא מהם.

22/5/45 - גבול אוסטריה.

אשר ואליקים ברוב, 16-17/5/45